

Transportstyrelsens föreskrifter om förarprov, behörighet A1, A2 och A;

TSFS 2015:15

Utkom från trycket
den 13 april 2015

beslutade den 25 mars 2015.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 5 § körkortsförordningen (1998:980) och 7 kap. 2 § militärtrafikförordningen (2009:212).

VÄGTRAFIK

Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter gäller förarprov som avläggs för körkort med behörighet A1, A2 och A.

2 § Förarprovet ska säkerställa att sökanden har de kunskaper och den förmåga samt uppvisar det beteende som krävs för att köra det slag av fordon som provet avser. Därför ska utbildningsmålen i den kursplan som fastställts av Transportstyrelsen ligga till grund för innehållet i och bedömningen av provet.

Kunskapsprov

3 § Den sökande ska ha de kunskaper och insikter som krävs för att förstå hur man kör i trafik på en för miljön och trafiksäkerheten acceptabel nivå. Kunskaperna och insikterna ska omfatta reglerna för förare och fordon, vad som gäller i olika trafikmiljöer och trafiksituationer, samspelet med andra trafikanter och personliga förutsättningar.

Manövrering, fordon och miljö

4 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om manövrering, fordon och miljö frågor om

1. särskilda bestämmelser:
 - a) handlingar som ska medföras under färd, och
 - b) säkerhetsfaktorer som rör fordonet och passagerarna,
2. säkerhetsfaktorer som har samband med fordonets last,
3. miljöaspekter på fordonets användning, till exempel:

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort, i lydelsen enligt kommissionens direktiv 2011/94/EU.

- a) måttlig bränsleförbrukning,
- b) begränsning av avgasutsläpp,
- c) buller, eller
- d) lämplig användning av ljudsignal,

4. egenskaper och utrustning som har betydelse för trafiksäkerheten:

a) de vanligaste felen, särskilt på styr- och bromssystem, fjädring/stötdämpare, däck, belysning, körriktningsvisare, reflexanordningar, backspeglar, signal, nödstoppreglage, oljenivå, lager, kraftöverföring och avgassystem,

- b) fordonets säkerhetsutrustning, och
- c) personlig skyddsutrustning, samt

5. andra vägtrafikanter:

- a) motorcykelförarens synbarhet för andra vägtrafikanter, och
- b) risker som är förknippade med att köra vissa fordonstyper, till exempel begränsade siktmöjligheter för förarna.

Körning i olika trafikmiljöer

5 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om körning i olika trafikmiljöer frågor om

1. vägtrafikbestämmelserna:

a) väjningsplikt, hastighetsbegränsningar, vägmärken, vägmarkeringar och signaler,

2. vägen:

a) principerna för hur och varför man håller ett säkert avstånd mellan fordon, och

b) bromssträckor och väghållning vid olika väder- och vägförhållanden,

3. andra vägtrafikanter:

a) de mest utsatta kategorierna av trafikanter, till exempel barn, gående, cyklisterna och personer med funktionshinder, och

4. särskilda bestämmelser:

a) regler för hur föraren ska handla vid en trafikolycka och vilka åtgärder man kan vidta.

Resande med motorcykel i speciella sammanhang

6 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om resande med motorcykel i speciella sammanhang frågor om

1. föraren:

a) reaktionstid och förmåga att fatta beslut,

b) hur alkohol, andra droger, mediciner, sjukdom, psykiskt tillstånd, stress och trötthet påverkar människan, och

c) hastighetens inverkan på riskerna, samt

2. vägen:

a) riskfaktorer förknippade med körning vid olika vägförhållanden och särskilt hur riskerna kan ändras till följd av vädret och tiden på dygnet,

b) olika vägtypers egenskaper och de krav som gäller vid körning på olika vägtyper, och

c) säker körning i vägtunnlar.

Personliga förutsättningar och målsättningar i livet

7 § Kunskapsprovet innehåller i fråga om personliga förutsättningar och målsättningar i livet frågor om

1. föraren:

a) betydelsen av uppmärksamhet och samspel med samt attityder till andra vägtrafikanter,

b) uppfattnings- och omdömesförmåga, och

c) gruppsytryck och impulsiva handlingar, samt

2. andra vägtrafikanter:

a) riskfaktorer som är förknippade med såväl egen som andra trafikanters bristande erfarenhet och uppmärksamhet.

Krav på fordon

Gemensamma regler för behörighet A1, A2 och A

8 § Körprovet ska genomföras med en lämplig tvåhjulig motorcykel utan sidvagn. Sökanden ska själv tillhandahålla ett sådant fordon.

9 § Samma motorcykel ska användas under hela provet.

Behörighet A1

10 § Vid körprov för behörighet A1 ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 90 km/tim.

11 § Vid körprov för behörighet A1 ska motorcykeln ha en nettoeffekt av högst 11 kW.

Om motorcykeln drivs av en förbränningsmotor ska den ha en cylindervolym av minst 120 cm³ och högst 125 cm³ samt ett förhållande mellan nettoeffekt och tjänstevikt av högst 0,1 kW/kg.

Om motorcykeln drivs av en elektrisk motor ska förhållandet mellan nettoeffekt och tjänstevikt vara minst 0,08 kW/kg och högst 0,1 kW/kg.

Behörighet A2

12 § Vid körprov för behörighet A2 ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 100 km/tim.

13 § Vid körprov för behörighet A2 ska motorcykeln ha en nettoeffekt av minst 20 kW och högst 35 kW.

Om provfordonets originalutförande har ändrats får fordonet inte ha sitt ursprung i ett fordon med en nettoeffekt högre än 70 kW.

Om motorcykeln drivs av en förbränningsmotor ska den ha en cylindervolym av minst 395 cm³ samt ett förhållande mellan nettoeffekt och tjänstevikt av högst 0,2 kW/kg.

Om motorcykeln drivs av en elektrisk motor ska förhållandet mellan nettoeffekt och tjänstevikt vara minst 0,15 kW/kg och högst 0,2 kW/kg.

Behörighet A

14 § Vid körprov för behörighet A ska provfordonet kunna köras med en hastighet av minst 100 km/tim.

15 § Vid körprov för behörighet A ska motorcykeln ha en nettoeffekt av minst 50 kW och en tjänstevikt som överstiger 175 kg.

Om motorcykeln drivs av en förbränningsmotor ska den ha en cylindervolym av minst 595 cm³.

Om motorcykeln drivs av en elektrisk motor ska förhållandet mellan nettoeffekt och tjänstevikt vara minst 0,25 kW/kg.

Körprov

16 § Den sökande ska kunna kontrollera att vissa för trafiksäkerheten viktiga funktioner på motorcykeln motsvarar fastställda krav och fungerar tillfredsställande.

Den sökande ska kunna uppvisa den rutinemässiga färdighet i manövrering som krävs för att köra fordonet på ett trafiksäkert och miljövänligt sätt. Den sökande ska kunna uppfatta och hantera risker som uppstår under körningen. Han eller hon ska även visa gott omdöme i samspelet med andra trafikanter och i olika trafiksituationer.

17 § Körprovet ska bestå av säkerhetskontroll, särskilt manöverprov samt körning i och utanför tätort. Den sökande ska köra mot angivet mål eller efter angiven färdväg under sammanlagt minst 25 minuter. Körningen ska om möjligt utföras på gator och vägar under förhållanden med varierande ytskikt, vägbredd, sträckning och trafikintensitet.

18 § Vid omprov efter tidigare underkänt körprov ska, om möjligt, särskilt de delar ingå som ledde till det tidigare underkännandet.

19 § Brister hos sökanden som iakttas vid det särskilda manöverprovet ska särskilt uppmärksammas vid körningen i trafik. Detta gäller i synnerhet det tekniska handhavandet av fordonet. Vidare ska uppmärksammas sökandens körställning samt förmåga att använda rätt växlings- och bromsteknik.

Under körning i trafik ska kommunikation med sökanden ske via radio. Om sökanden är hörselskadad får annan form av kommunikation användas.

20 § Sökanden ska bära ändamålsenlig skyddsutrustning som är lämplig för motorcykelkörning. Utrustningen ska bestå av skyddskläder av skinn eller annat kraftigt material samt skyddsglasögon eller motsvarande, kraftiga stövlar eller kängor, handskar och ryggskydd. Utrustningen ska vara fri från skador.

Manövrering, fordon och miljö

21 § Körprovet ska inledas med en säkerhetskontroll. I denna ska ett slumpmässigt urval av följande ingå, såsom

- belysning, körriktningsvisare, reflexer och signal,
- bromsar,
- däck och fälg,
- kraftöverföring,
- parkeringsstöd,
- backspeglar,
- lager (styr-, sving- och hjullager),
- fjädring/stötdämpare,
- motoroljenivå, och
- nödstoppreglage om tillämpligt.

22 § Om brister upptäcks vid säkerhetskontrollen ska den sökande föreslå hur de kan åtgärdas.

23 § Om den sökande använder en checklista för säkerhetskontrollen, får den inte innehålla anvisningar för hur kontrollen ska genomföras.

Särskilt manöverprov

24 § Det särskilda manöverprovet ska bestå av

1. en lågfartsdel,
2. en högfartsdel, och
3. bromsning.

Provet ska genomföras i nämnd ordning.

25 § Manöverprovet ska inledas med kontroll av att sökanden kan

1. ställa motorcykeln på och ta ner den från stödet, och
2. flytta motorcykeln genom att leda den med motorn avstängd in i lågfartsdelens vinkelkorridor och ställa den med bakhjulet vid linje A.

26 § Vid behov ska det även kontrolleras att sökanden kan

- vidta nödvändiga åtgärder för att få en korrekt körställning,
- justera hjälmen och den övriga skyddsutrustningen, och
- ställa in backspeglar och manöverreglage.

27 § Vid manöverprovet ska det kontrolleras att sökanden kan

- behärska motorcykelns manöverreglage,
- balansera, krypköra och styra motorcykeln, och
- använda rätt kör- och styrteknik i en nödsituation där man inte hinner stanna före ett hinder.

28 § Om sökanden misslyckas vid manöverprovet får han eller hon i anslutning till det, ges tillfälle att utföra provet, eller delar av provet, ytterligare en gång.

Lågfartsdel

29 § Manöverprovets lågfartsdel ska utföras enligt figur 1 i bilagan.

Hastigheten ska regleras med kopplingen, s.k. krypkörning. Om provet avser körkort med villkor om begränsning till motorcykel utan kopplingshandtag får hastigheten regleras på annat sätt.

Förrarprovaren ska före provet avgöra om starten ska påbörjas från vänster eller höger. Provet ska utföras på belagd yta och med 30 cm höga koner. Avstånd mellan koner mäts från kontopp till kontopp.

30 § För manöverprovets lågfartsdel enligt figur 1 i bilagan gäller följande. Provet ska inledas med att motorcykelns bakhjul står vid linje A. Sökanden ska krypköra genom öppningen vid sidan av vinkelkorridoren, runda enkelkonerna samt stanna vid dubbelkonerna, vända och krypköra tillbaka enligt figur 1 utan att stanna. Körningen ska avslutas när framhjulet står vid linje A.

Högfartsdel

31 § Manöverprovets högfartsdel ska utföras enligt figur 2 i bilagan.

Är underlaget vått får förrarprovaren medge lägre hastighet vid undanmanövern.

Förrarprovaren ska före provet avgöra om undanmanövern ska göras åt vänster eller höger. Provet ska utföras på belagd yta och med 30 cm höga koner. Avstånd mellan koner mäts från kontopp till kontopp.

32 § För manöverprovets högfartsdel enligt figur 2 i bilagan gäller följande. Provet ska inledas med att sökanden tar ansats och i en hastighet av minst 50 km/tim genomför en undanmanöver och därefter kör vidare med bibehållet tempo genom serpentinbanan. Tempoväxling ska ske i slutet av banan och vändning ska göras runt sista konen. Efter vändningen ska acceleration ske till ca 50 km/tim så snart som möjligt samtidigt som serpentinkörning utförs. Sist ska sökanden utföra en effektiv och kontrollerad inbromsning från ca 50 km/tim till stillastående med ansättande av både fram- och bakbroms. Inbromsningen ska påbörjas vid konerna för undanmanövern.

Bromsning

33 § Manöverprovet ska avslutas med effektiv och kontrollerad inbromsning från hastigheterna 70 km/tim och 90 km/tim till stillastående med ansättande av både fram- och bakbroms.

Här ska det kontrolleras sökandens förmåga att

1. använda rätt körställning,
2. använda rätt bromsteknik, och
3. stanna motorcykeln så snabbt som möjligt.

Sökanden ska börja inbromsningen vid en på förhand bestämd plats. Provet ska utföras på belagd yta.

Körning i olika trafikmiljöer

34 § Bedömningen ska särskilt avse sökandens

1. förmåga att förutse risker och anpassa körningen därefter,
2. uppmärksamhet på annan trafik och på den information som lämnas genom vägmärken, trafiksignaler, vägmarkeringar, tecken av polisman och andra anvisningar,
3. förmåga att anpassa hastighet och avstånd till andra fordon med hänsyn till sikt, vägens beskaffenhet och övriga trafikförhållanden,
4. förmåga att använda en körteknik som medför låg bränsleförbrukning, och
5. uppträdande vid
 - a) färd i vägkorsning,
 - b) färd i cirkulationsplats,
 - c) färd i vägtunnlar,
 - d) färd i kurva,
 - e) val av körfält och placering av fordonet på vägen,
 - f) infart på och avfart från motorväg, motortrafikled eller liknande,
 - g) möte och omkörning,
 - h) passerande av järnvägs- och spårvägs-korsning, övergångsställe och cykelöverfart, oskyddade trafikanter, parkerade eller stillastående fordon, vägarbete och andra hinder,
 - i) vändning och parkering, samt
 - j) risksituationer.

Undantag

35 § Undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 maj 2015.
 2. Genom denna författning upphävs Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2012:42) om förarprov, behörighet A1, A2 och A.
 3. Bestämmelsen i 15 § Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2012:42) om förarprov, behörighet A1, A2 och A i dess lydelse före den 31 december 2013 får tillämpas till och med den 31 december 2018.

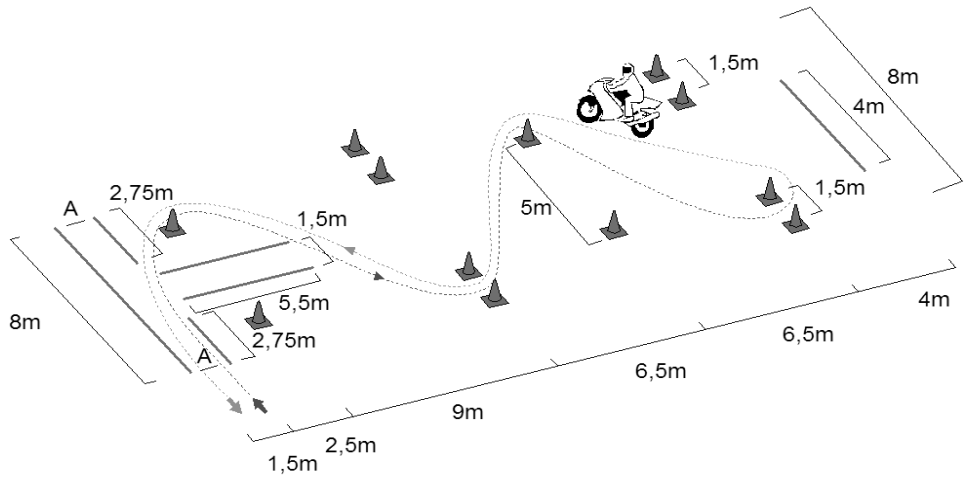
På Transportstyrelsens vägnar

MARIA ÅGREN

Liv Lennius Johansson
(Väg- och järnvägsavdelningen)

Bilaga. Särskilt manöverprov, behörighet A1, A2 och A

Figur 1. Manöverprovets lågfartsdel

Figur 2. Manöverprovets högfartsdel

